

LİBYA'DA MEYDANA GELEN OLAYLARDAN ETKİLENEN YÜKÜMLÜLER İÇİN MÜCBİR SEBEP UYGULAMASI

ÖZET : 01/03/2011 tarihli ve 45 No'lu Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde Libya'da meydana gelen olaylardan etkilenen mükelleflerin durumlarını ispat veya tevsik eden bilgi ve vesikalarla etkilendikleri süreyi de belirtmek suretiyle gelir/kurumlar vergisi bakımından bağlı oldukları vergi dairesine müracaat etmeleri durumunda, mükelleflerin müracaatlarının araştırılması sonucunda, olaylardan vergi ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak derecede etkilendiklerinin anlaşılması hâlinde, durumları mücbir sebep kapsamında değerlendirilerek Vergi Usul Kanununun ilgili hükümlerinden faydalandırılacağı belirtilmiştir.

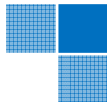
Mücbir sözcüğünün sözlük anlamı “zorlayıcı”dır. “Mücbir sebep” ise “herhangi bir kimse tarafından alınacak önlemlere karşı, önüne geçilmesi olanaksız, borcun yerine getirilmesine engel, borçlunun iradesi dışında beklenmedik olaylar” olaylar tanımlanmaktadır.

Vergi Usul Kanunda vergi ödevlerinin yerine getirememesiyle ilgili durumları düzenleyen mücbir sebep halleri ile ilgili düzenlemeler temel olarak 13, 15 ve 111'nci maddelerinde yer almaktadır. Bu düzenlemeler aşağıdaki gibidir.

“Mücbir sebepler:

Madde 13 - Mücbir sebepler:

1. Vergi ödevlerinden her hangi birinin yerine getirilmesine engel olacak derecede ağır kaza, ağır hastalık ve tutukluluk;
  2. Vergi ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak yangın, yer sarsıntısı ve su basması gibi afetler;
  3. Kişinin iradesi dışında vukua gelen mecburi gaybubetler;
  4. Sahibinin iradesi dışındaki sebepler dolayısıyla defter ve vesikalarının elinden çıkmış bulunması;
- gibi hallerdir.

Mücbir sebeplerle gecikme:

Madde 15 - 13 üncü maddede yazılı mücbir sebeplerden her hangi birinin bulunması halinde bu sebep ortadan kalkıncaya kadar süreler işlemez. Bu takdirde tarh zamanaşımı işlemeyen süreler kadar uzar.

Bu hükmün uygulanması için mücbir sebebin malûm olması veya ilgililer tarafından ispat veya tevsik edilmesi lazımdır.

(Ek fıkra: 28/12/2001-4731/4 md.;Değişik üçüncü fıkra: 16/7/2004-5228/1 md.)

Maliye Bakanlığı, mücbir sebep sayılan haller nedeniyle; bölge, il, ilçe, mahal veya afete maruz kalanlar itibarıyla mücbir sebep hali ilân etmeye ve bu sürede vergi ödevlerinden yerine getirilemeyecek olanları tespit etmeye yetkilidir. Bu yetki vergi türleri ve işyerleri itibarıyla; beyannamelerin toplulaştırılması, yeni beyanname verme süreleri belirlenmesi ve beyanname verme zorunluluğunun kaldırılması şeklinde de kullanılabilir.

Ödeme zamanı:

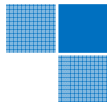
Madde 111 - Vergi, kanunlarında gösterilen süreler içinde ödenir.

....

(Ek: 28/12/2001-4731/4 md.;Değişik altıncı fıkra: 16/7/2004-5228/4 md.) Maliye Bakanlığı; **mücbir sebep** hali ilân edilen yerlerdeki mükelleflerin, bu Kanun kapsamında olup, ödeme süresi afet tarihinden sonraya rastlayan her türlü vergi, ceza ve gecikme faizleri ile bu Kanunun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca verecekleri beyannamelere istinaden tahakkuk ettirilen vergilerin ödeme sürelerini, vadelerinin bitim tarihinden itibaren azamî bir yıl süreyle uzatmaya yetkilidir. Bu yetki; bölge, il, ilçe, mahal ve afetten zarar görenler ile afetten zarar görme derecesi veya vergi türleri itibarıyla farklı süreler tespit etmek suretiyle de kullanılabilir.

Bu suretle belli edilen günler verginin vadesi yerine geçer.”

Vergi Usul Kanununun bu düzenlemelerinde yer alan yetkiye istinaden Maliye Bakanlığınca **Libya’da meydana gelen olaylardan etkilenen mükelleflerin** durumu, mücbir sebep hali olarak değerlendirilmiştir.

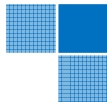

Bu kapsamda, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının www.gib.gov.tr adresinde hizmet veren internet sitesinde yayınlanan 01/03/2011 tarihli ve 45 No'lu Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde Libya'da meydana gelen olaylardan etkilenen mükelleflerin Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılacağı açıklaması yer almıştır. Buna göre Libya'da meydana gelen olaylardan etkilenen mükelleflerin durumlarını ispat veya tevsik eden bilgi ve vesikalarla etkilendikleri süreyi de belirtmek suretiyle gelir/kurumlar vergisi bakımından bağlı oldukları vergi dairesine müracaat etmeleri durumunda, mükelleflerin müracaatlarının araştırılması sonucunda, olaylardan vergi ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak derecede etkilendiklerinin anlaşılması hâlinde, durumları mücbir sebep kapsamında değerlendirilerek Vergi Usul Kanununun ilgili hükümlerinden faydalandırılacaktır.

Bu vesileyle bu olaylardan etkilenen yükümlü ve meslek mensuplarımıza geçmiş dileklerimizi iletiriz.

Saygılarımızla...

Libya'da meydana gelen olaylardan etkilenen mükelleflerin Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması hakkında

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

VERGİ USUL KANUNU SİRKÜLERİ /45

Konusu : Libya'da meydana gelen olaylardan etkilenen mükelleflerin Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması hakkında
Tarihi : 01/03/2011
Sayısı : VUK-45/2011-3/Mücbir sebep-1
İlgili olduğu maddeler : 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu Madde 13, 15

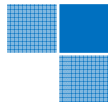
1- Giriş:

Libya'da meydana gelen olaylardan etkilenen mükelleflerin bu keyfiyeti tevsik etmeleri şartıyla Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması hakkında açıklamalar işbu sirkülerin konusunu teşkil etmektedir.

2. Libya'da meydana gelen olaylardan etkilenen mükelleflerin mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması

Vergi Usul Kanununun 13 üncü maddesinde mücbir sebep hâlleri örnek verilerek suretiyle sayıldıktan sonra maddenin sonunda "gibi hâllerdir" hükmüne yer verilerek, benzeri durumların da bu kapsamda değerlendirilebilmesine imkân sağlanmış; 15 inci maddesinde 13 üncü maddede yazılı mücbir sebeplerden herhangi birinin bulunması hâlinde bu sebep ortadan kalkıncaya kadar sürelerin işlemeyeceği, bu takdirde tarh zaman aşımının işlemeyen süreler kadar uzayacağı bu hükmün uygulanması için mücbir sebebin malum olması veya ilgililer tarafından ispat veya tevsik edilmesinin lazım olduğu, Maliye Bakanlığının mücbir sebep sayılan hâller nedeniyle, bölge, il, ilçe, mahâl veya afete maruz kalanlar itibarıyla mücbir sebep hâli ilân etmeye ve bu sürede vergi ödevlerinden yerine getirilemeyecek olanları tespit etmeye yetkili olduğu hükmüne bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen kanun hükümlerine istinaden, Libya'da meydana gelen olayların mücbir sebep olarak değerlendirilmesi ve bu olaylardan etkilenen mükelleflerin durumunun Vergi Usul Kanununun 13 üncü maddesi uyarınca mücbir sebep hâli olarak kabul edilmesi mümkündür.

Buna göre, bahsi geçen olaylardan etkilenen mükelleflerin durumlarını ispat veya tevsik eden bilgi ve vesikalarla etkilendikleri süreyi de belirtmek suretiyle gelir/kurumlar vergisi bakımından bağlı oldukları vergi dairesine müracaat etmeleri gerekmektedir. Mükelleflerin müracaatlarının tetkik edilmesi neticesinde, olaylardan vergi ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak derecede etkilendiklerinin anlaşılması hâlinde, durumları mücbir sebep kapsamında değerlendirilerek Vergi Usul Kanununun ilgili hükümlerinden faydalandırılacaktır.

Duyurulur.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

TÜRMOB Sirküler Rapor

